

SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ IDENTIFIKAVIMAS IR MOKINIŲ UGDYMO REKOMENDACIJOS MATEMATIKOS, FIZIKOS IR CHEMIJOS MOKYTOJAMS

Intelektu sutrikimai

Rekomenduojama:

- Teigiamas psichologinis klimatas;
- Bendrojo lavinimo ir specialiosios mokyklos ugdymo turinio derinimas;
- Veiklos klasėje individualizavimas;
- Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas;
- Tėvų ir pedagogų glaudus bendradarbiavimas;
- Geros sąlygos mokinių technologiniam ugdymui.
- Naudoti kuo daugiau vaizdumo;
- Naudoti konkrečius objektus, nuolat kartoti bazinius gebėjimus, pabrėžti konkrečių ir realių problemų sprendimą;
- Teorinį mokymą sumažinti iki minimumo;
- Mokomąją medžiagą kuo daugiau pateikti per žaidimą, praktinę veiklą, bandymus ir pan.;
- Naudoti kuo įvairesnes darbo formas;
- Mokyti išlaikant dėmesį išklausti mokytojo nurodymus, skatinti už gerai atliktą veiklą;
- Pateikti tik aiškias ir tikslias vieno etapo veiklos instrukcijas;
- Nuolat skatinti loginį mąstymą, pažintinį aktyvumą, lavinti motoriką.

Girdimojo suvokimo ir lingvistinių procesų sutrikimai

Sunkumai, kylantys mokiniams:

- suvokti sąvokas, savybes, dėsningumus, ryšius, modelius;
- atlikti užduotis vien pagal žodines nuorodas, be praktinio pavyzdžio;
- formuluoti problemas, pritaikyti reikiamas formules;
- spręsti tekstinius uždavinius;
- apmąstyti atliktus ir būtinus atlikti veiksmus;
- planuoti veiklą (dėl nepakankamai susiformavusios vidinės kalbos).

Gebėjimai:

- Atlieka užduotis pagal pavyzdį;
- Gali gerai atlikti aritmetinius veiksmus;
- Suvokia vaizdžiai (skaitmenimis, grafiškai, geometriškai ar simboliškai) pateiktus veiksmus;
- Tekstus ir užduotis nurašo be klaidų.

Rekomenduojama:

- Užduotis pateikti aiškiai, vidutiniu tempu, paprastos konstrukcijos sakiniais;
- Skaitant užduotis leisti suvokti sakinių ribas;
- Skatinti naudotis pavyzdžiais, taisyklėmis, schemomis, vadovėliais, enciklopedijomis ir kt.;
- Vienu metu mokyti tik vienos sąvokos, jas nuolat tikslinant;
- Duoti parinkti konkrečius objektus abstrakčioms sąvokoms;
- Klasifikuoti objektus, sudarytas kategorijas mokyti pavadinti bendresniu žodžiu (apibendrinti);
- Išanalizuoti tekstinių uždavinių sąlygas prieš juos atliekant.

- Stengtis kuo daugiau informacijos pateikti vaizdžiai (uždavinio sąlygą iliustruoti piešiniais, grafikais, schemomis ir pan.);
- Praktines užduotis pateikti raštu;
- Pasitikrinti ar moksleivis gerai suprato žodines instrukcijas, apibendrinimus, sąvokas, jas patikslinti vaizdžiai apibūdinti, jei įmanoma vizualizuoti;
- Leisti naudotis sąvokų paaiškinimais, formulių rinkiniais, uždavinio sprendimo eigos schemomis, etapų pavyzdžiais;
- Skirti daugiau laiko rašto darbams, atsakinėjimui;
- Akcentuoti pasiekimus, o ne sunkumus ir trūkumus.

Vizualinių procesų sutrikimai

Rekomenduojama:

- Sumažinti vizualinių stimulų kiekį, paliekant tik pačius būtinausius;
- Pabraukti, paryškinti, skirtingai nuspalvinti painiojamus raides, skaičius, junginius ir kt.;
- Prieš atliekant užduotis visus nurodymus instrukcijas, uždavinių sąlygas perskaityti individualiai;
- Vengti smulkaus, įmantraus teksto;
- Kuo daugiau informacijos perteikti žodžiu;
- Tekstus gali perskaityti klasės mokytojas, draugai;
- Skatinti kuo daugiau atsakinėti žodžiu.
- Simbolių, formulių, schemų įsiminimui reikalingos ryškios didesnio formato kortelės;
- Iš anksto žodžiu apibūdinti, apie ką bus skaitomas tekstas;
- Mokyti patiemis susirasti ir ištaisyti klaidas pagal pavyzdžius;
- Mokyti grupuoti objektus pagal dydį, formą, spalvą;
- Duoti kuo mažiau nurašymo darbų;
- Kuo daugiau duoti praktinės veiklos;
- Paaiškinti sudėtingesnius terminus ir sąvokas atskirai.
- Vengti sudėtingos, prastai struktūruotos, nepakankamai aiškios simbolinės vizualinės informacijos;
- Sumažinti vizualinių stimulų kiekį užduočių lapuose;
- Suteikti galimybę išgirsi informaciją žodžiu;
- Išryškinti ir pabraukti painesnius skaičius, ženklus, simbolius ir kt.;
- Duoti daugiau trumpesnių užduočių;
- Tekstinius uždavinius vaizduoti grafiškai;
- Kartu su mokiniu išspręsti pirmąją užduotį(kaip pavyzdį);
- Akcentuoti pažangą.

Suvokimo ir motorinės koordinacijos sutrikimai

Rekomenduojama:

- Susisteminti mokomąją medžiagą taip, kad moksleivis galėtų ją įsisavinti atskirai vaizdų ir atskirai žodine forma;
- Ieškoti įmanomų papildomų suvokimo būdų t.y. uosle, skonių, taktilika (pvz., liesti, apvedžioti, apčiupinėti, lankstyti iš vielos geometrines figūras, jungtis; laboratorinių darbų metu stebėti, uostyti ir t.t.) ;
- Skatinti moksleivį komentuoti savo veiksmus, uždavinių sprendimo eigą ir pan.;

- Suteikti galimybę žodžiu išgirsti diktuojamo uždavinio sąlygą.
- Atlikti tą pačią užduotį keliais būdais, mokyti pasirinkti tinkamą veiklos strategiją;
- Pateikti praktinio pobūdžio užduočių;
- Mokomąją medžiagą perteikti netradiciniais metodais;
- Ieškoti papildomų suvokimo būdų, kurie sujungtų regimąjį ir girdimąjį suvokimus;
- Palaikyti moksleivio savigarbą nuolat akcentuojant jo sėkmes.

Specifiniai atminties sutrikimai

Rekomenduojama

- Leisti naudotis mokymuisi būtiniausia informacija bei priemonėmis: daugybės lentelė, ilgio svorio ir kt. matų lentelėmis, formulių rinkiniais, sąsiuviniais, vadovėliais, žinytais, skaičiuotuvais;
- Skatinti pasižymėti esminę informaciją (skaitmenis, kai uždavinys sprendžiamas mintinai ir panašiai), pratinti susidaryti schemas;
- Mokyti skaidyti įsimenamą informaciją dalimis (pvz., skaičių seką 226549 į vienetus 22, 65, 49);
- Mokyti, remiantis emocine atmintimi.
- Tikrinant žinias, pasirinkti užduotis, atskleidžiančias bendrą moksleivio nuovoką, gebėjimą protauti, naudotis informacija, o ne tas, kurios rodo mechaninio įsiminimo privalumus;
- Žinias pildyti nuosekliai, neperkraunant nauja, nežinoma informacija;
- Stengtis neakcentuoti moksleivio atminties sutrikimo;
- Palaikyti ir skatinti mokymosi motyvą, o dalykus kurie reikalauja įsiminimo, vertinti su nuolaida.

Emocijų, elgesio ir socialinės raidos sutrikimai

Rekomenduojama:

- Stengtis palaikyti teigiamus emocinius santykius su vaiku, padėti atgauti savigarbą ir ją išlaikyti;
- Sukurti kuo mažiau dirginančią mokymosi aplinką, iš anksto nuteikiant tam tikrai veiklai;
- Pateikti struktūruotą mokymosi medžiagą;
- Naudoti įvairius susitarimus elgesiui vertinti ir koreguoti (pvz.: galima įvesti taškų, žetonų sistemą);
- Vengti perrašinėjimo ir kitokio mechaninio darbo;
- Pratinti klausti, perklausti, įsitikinti;
- Nuolat naudoti įvairius paskatinimus;
- Darbo etapus pateikti po vieną, kai mokinys jau atlieka ankstesnįjį;
- Naudoti įvairias papildomas priemones (veiksmų sekos schemas, užduočių atlikimo pasitikrinimo korteles).
- Prieš pradėdant kiekvieną užduotį padėti moksleiviui susidaryti veiklos planą, numatyti užduoties atlikimo laiką;
- Skirti pakankamai laiko vienai ar kitai veiklai pasiruošti;
- Nuteikti moksleivį tam tikrai veiklai, pasakyti kokio tipo bus veikla, kokio rezultato tikimasi;
- Užduotis pateikti etapais;
- Kaitalioti monotoniškas užduotis su praktinėmis užduotimis
 - (schemų, diagramų sudarymas, bandymai, laboratoriniai darbai, modeliavimas, stebėjimas);
- Leisti naudotis pagalbine medžiaga (formulėmis, matų lentelėmis, schemomis, muliažais ir pan.);
- Laikytis moksleivio ir mokytojo išankstinių susitarimų vertinant rezultatus.

Bendrieji mokymosi sutrikimai

Rekomenduojama:

- Siekite, kad klasės aplinka kuo mažiau blaškėtų mokinių;
- Įsitikinkite, kad pateikiamos užduotys atitinka vaiko galimybes ir skirkite pakankamai laiko joms atlikti;
- Derinkite teikiamą žodinę informaciją su gausia vaizdine medžiaga;
- Skaidykite pateikiamą informaciją į smulkesnius vienetus;
- Skatinkite vaikus klausti, kreiptis į jus informacijos jei ko nors nesuprato, įsitikinkite, kad teisingai supranta užduotį;
- Skatinkite naudotis įvairiais įsiminimo būdais, užuominomis, asociacijomis;
- Stiprinkite savikontrolės įgūdžius, skatinkite užbaigti pradėtą veiklą;
- Dažnai tikrinkite (kontroliuokite) kaip mokinys dirba per pamokas;
- Numatykite ir sudarykite situacijas, kur mokinys patirtų sėkmę.
- Didinkite mokinio savivertę - ugdykite mokinio pasitikėjimą savo jėgomis.